

Datum 31 januari 2024

Onderwerp

Beleidsregels inkoop en aanbesteden 2024-2025

Wij willen

De beleidsregels Inkoop en aanbesteden 2024-2025 vaststellen.

Wij besluiten

1. De beleidsregels Inkoop en aanbesteden 2024-2025 DWD vast te stellen.

Want

1.a Hiermee versterken we de centrale positie van de inkoop in de organisatie

We willen de centrale positie van de inkoopfunctie van de organisatie versterken. Daarom zijn in dit voorstel zijn de volgende veranderingen verwerkt:

- Bij diensten en leveringen boven de €70.000 en tot aan de Europese drempelwaarde is niet altijd een collegebesluit meer nodig om af te wijken van de beleidsregels. Bij een positief inkoopadvies is een directiebesluit voldoende. Met het vaststellen van de beleidsregels is deze bevoegdheid gemandateerd aan de directie SWO De Wolden Hoogeveen.
- Bij diensten en leveringen is tussen de € 50.000 en € 70.000 geen directie- of collegebesluit meer nodig om af te wijken van de beleidsregels, mits er een positief inkoopadvies aanwezig is. Zie voor meer informatie ook het directiebesluit van 26 juli 2023

Dat betekent dus als er bijvoorbeeld een gegronde reden is om een opdracht enkelvoudig te gunnen niet altijd meer een directie- of collegebesluit nodig is.

1.b Hierin zijn de regels voor het enkelvoudig gunnen verduidelijkt

In deze nieuwe beleidsregels is duidelijker uitgelegd welke aspecten van belang zijn om te beoordelen of een opdracht enkelvoudig gegund kan worden. Zo staat benoemd dat we de Gids Proportionaliteit volgen bij alle aanbestedingsprocedures onder de Europese drempelwaarden, dus voor zowel voor de meervoudig als enkelvoudig onderhandse aanbestedingen. Dat borgt dat we in alle situaties de beginselen van proportionaliteit op een juiste wijze toepassen en mogelijke risico's van het niet juist toepassen in beeld brengen.

Daarnaast is de inhoud en de rol van het inkoopadvies bij een afwijkingsbesluit verduidelijkt. Een inkoopadviseur kan het meest objectief beoordelen of bij een motivering tot afwijken alle aspecten uit de Gids Proportionaliteit meegewogen zijn. Bij de wens om boven de €50.000 een opdracht enkelvoudig te gunnen, spelen vaak begrijpelijke redenen een rol. Zo kan een beoogde opdrachtnemer al bekend zijn, of is er eigenlijk geen tijd (meer) om een meervoudig onderhandse aanbesteding te doorlopen. Bij de beoordeling of voor een opdracht de juiste procedure is gekozen, zijn echter andere aspecten zeker ook van belang. Zijn er bijvoorbeeld andere partijen die de opdracht zouden kunnen uitvoeren en zouden deze partijen belang kunnen hebben bij de opdracht?

De Gids proportionaliteit geeft aan dat bij elke opdracht de volgende aspecten afgewogen moeten worden:

- omvang van de opdracht;
- transactiekosten voor de aanbestedende dienst en de inschrijvers;
- aantal potentiële inschrijvers;
- gewenst eindresultaat;
- complexiteit van de opdracht;
- type van de opdracht en het karakter van de markt.

Bij de wens om een opdracht enkelvoudig te gunnen, zal een inkoopadviseur met de inhoudelijke experts deze aspecten doorlopen en afwegen. Als dat aan de orde is, kan ook juridisch advies of zelfs advies van een advocaat ingewonnen worden. Het inkoopadvies wat uit de overwegingen en conclusie eruit voortkomt, maakt onderdeel uit van de besluitvorming.

1.c Een aantal werkwijzen is geactualiseerd naar de huidige tijd

In deze beleidsregels is een aantal wijzigingen doorgevoerd die in de praktijk al uitgevoerd worden. Het gaat om:

- Het schrappen van de groslijstsystematiek¹. Deze werkwijze is in 2020/2021 al geschrapt omdat het werken ermee niet het gewenste resultaat opleverde. We onderzoeken andere manieren voor het selecteren van ondernemers.
- Aanbestedingsprocessen verlopen inmiddels digitaal. Dat betekent onder andere dat aanbestedingsstukken niet meer fysiek ter inzage gelegd worden en dat er geen fysiek dossier meer wordt aangelegd. Dit is aangepast in de nieuwe beleidsregels.
- In de praktijk wordt niet bij elke Europese aanbesteding vooraf de aanbestedingsstrategie afgestemd met de directie c.q. programmahouder. Daarom het artikel daarover geschrapt. Uiteraard is het belang dat budgethouders en eindverantwoordelijken wel zijn bij de aanbestedingsstrategieën. Maar de manier waarop dat georganiseerd wordt, kan per aanbesteding anders zijn.

1.d Dit is nodig om de beleidsregels in werking te kunnen laten treden

Het college van De Wolden is bevoegd om de beleidsregels Inkoop en aanbesteden 2024-2025 voor de Gemeente De Wolden vast te stellen. De gemeente Hoogeveen en de SWO stellen hun eigen beleidsregels Inkoop en aanbesteden vast. Daartoe worden voorstellen voorgelegd aan het college van de gemeente Hoogeveen en het bestuur van de SWO. De bedoeling is om voor de drie organisaties dezelfde beleidsregels Inkoop en aanbesteding vast te stellen (met behoud van ieders identiteit) om zo de inkoop voor de drie organisaties zo efficiënt en effectief mogelijk te kunnen uitvoeren. Mochten er toch verschillen ontstaan, dan zal er nader overleg plaats vinden tussen de organisaties.

Maar

1. We verhogen de drempelwaardes voor het enkelvoudig gunnen niet.

Regelmatig komt de vraag voorbij of de drempelwaardes voor het enkelvoudig gunnen opgehoogd kunnen worden. In 2020 is de drempelwaarde voor leveringen en diensten opgehoogd van € 30.000 naar € 50.000. Verder ophogen kan niet omdat dit de maximale grens is die volgt uit de richtlijn van de Gids Proportionaliteit. Zie voor meer informatie het directiebesluit van 26 juli 2023.

2. De inkoopprocessen in de hele organisatie worden nog verder uitgewerkt.

In het kader van het transitieplan 'Inkoopfunctie van de SWO' is in december een projectleider gestart om de inkoopfunctie van de gemeente en de SWO te versterken. Dat kan betekenen dat sommige processen op onderdelen anders ingericht gaan worden. Naar verwachting leidt dat niet tot aanpassing van de beleidsregels. Als ze toch aangepast moeten worden, komen we weer bij het college.

¹ Grosslijstsystematiek is een manier waarop opdrachtgevers aannemersbedrijven selecteren voor onderhandse opdrachten. Daarbij wordt per opdrachtsoort gewerkt met een zogenaamde Groslijst waarop aannemers staan die op kwaliteit gescreend zijn.

3. *Het actieplan MVI zoals dat in de beleidsregels genoemd wordt, is verouderd*
 De beleidsregels verwijzen naar het actieplan MVI (maatschappelijke verantwoord inkopen) dat is opgesteld in 2019 en gold voor 2020 en 2021. Team duurzaamheid en team inkoopadvies nemen gezamenlijk initiatief om het 'oude' MVI actieplan te evalueren en om te komen tot een nieuw MVOI actieplan.

Totdat er een nieuw actieplan is, hanteren we de doelstellingen uit het huidige actieplan MVI. Dat betekent onder andere dat bij meervoudig onderhandse aanbestedingen (voor zover dat mogelijk is) tenminste 50% van de uit te nodigen partijen lokaal afkomstig zijn. Vervolgens zal dit worden aangevuld met regionale partijen en tot slot met landelijke partijen.

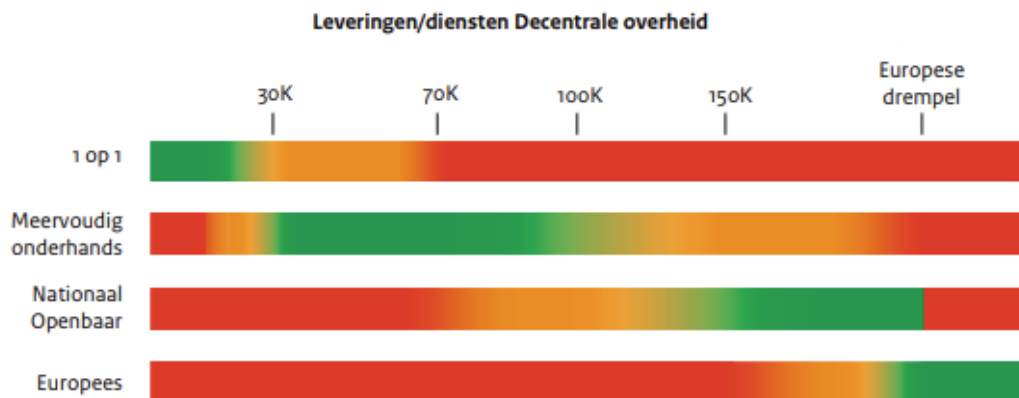
Achtergrond

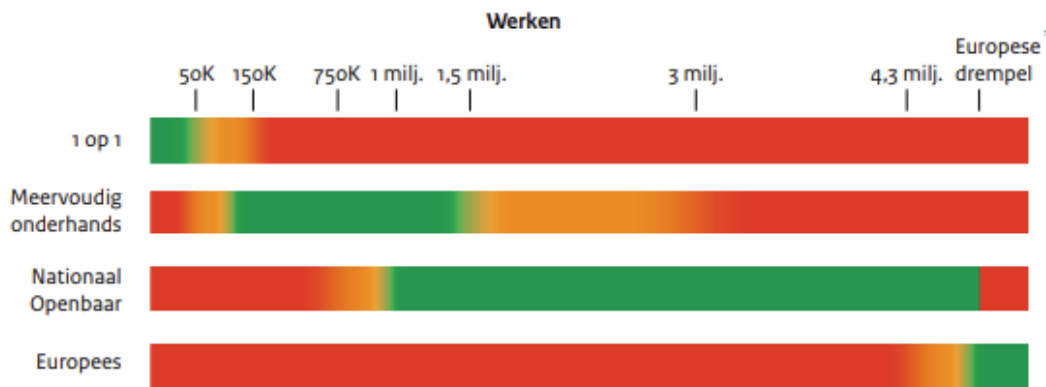
Met de vaststelling van deze beleidsregels leggen we vast hoe we:

- Streven naar de optimale aanwending van de (financiële) middelen die worden ingezet bij de uitvoering van de taken en beleid, waarbij onder optimaal wordt verstaan dat de prijs en de kwaliteit van het werk, het product of de dienst in de juiste verhouding tot elkaar staan;
- de fundamentele regels van het EG-verdrag in acht nemen, waaronder de beginselen van non-discriminatie, gelijke behandeling, transparantie en proportionaliteit;
- beogen aan elke potentiële inschrijver een passende mate van openbaarheid te garanderen;
- de naleving van wet- en regelgeving op het terrein van aanbesteden en inkopen kunnen bevorderen, zodat het risico van claims en gerechtelijke procedures zoveel mogelijk wordt teruggedrongen, de integriteit bij aanbestedingen, zowel intern als extern, te waarborgen en de verantwoording van de gevolgde inkoop- en aanbestedingsprocedures te waarborgen.

De Aanbestedingswet beschouwt het proportionaliteitsbeginsel als een van de dragende beginselen van aanbestedingsrecht. Het proportionaliteitsbeginsel houdt in dat de keuzes die een aanbestedende dienst maakt en de eisen en voorwaarden die hij stelt bij een aanbesteding, in redelijke verhouding dienen te staan tot de aard en omvang van de aan te besteden opdracht.

In de Gids Proportionaliteit staat hoe we invulling kunnen geven aan het proportionaliteitsbeginsel en deze richtlijn is bindend. Zowel boven als onder de drempel is het van belang dat een procedure wordt gekozen, die aansluit bij het onderwerp van de betreffende aanbesteding, afgezet tegen het karakter van de markt waarin potentiële inschrijvers opereren. Dat is niet te kwantificeren in een vast bedrag: bedragen kunnen echter wel nuttig zijn om te bepalen in welke richting kan worden gedacht. Daarom zijn in de Gids Proportionaliteit de volgende tabellen opgenomen:

NB: Voor opdrachten in de categorie "sociale en andere specifieke diensten" geldt in afwijking van de reguliere grensbedragen voor Europees aanbesteden een drempelbedrag van €750.000,-. Voor concessieopdrachten kan worden aangesloten bij de balkjes Werken.

De financiële gevolgen zijn

Er zijn geen directe financiële gevolgen. Wel kan het beter toepassen van de aanbestedingsregels efficiëntere inzet van gemeenschapsgelden betekenen en besparingen opleveren. Ook wordt kans op vaststelling van (financiële) onrechtmatigheid kleiner.

Alternatieven

Niet vaststellen van de beleidsregels inkoop- en aanbestedingsprocedures

Voordelen: We kunnen in een later stadium eventuele veranderende processen hier meteen in meenemen

Nadelen: De bestaande onduidelijkheden blijven bestaan en de bedragen zijn niet actueel. Daarmee is de kans dat we niet voldoende invulling geven aan vooral het proportionaliteitsbeginsel groter dan met het vaststellen van de nieuwe beleidsregels.

Communicatie

Via de gemeentelijke website, huisnet, SKIK en via MT's zullen we de nieuwe beleidsregels onder de aandacht brengen.

Bijlagen

- Bijlage I Concept Beleidsregels inkoop- en aanbestedingsprocedures
- Bijlage II Directiebesluit 'Drempelbedragen 1-op-1 gunnen d.d. 26 juli 2023